

nec sibi blandiatur de privatis orationibus suis, quæ in secundo loco ei habendæ sunt, cum in præceptis orationibus desidiosus fuerit.

Si autem familiaritas interdicitur hominum, quanto magis mulierum?

Sit facies communis cum cæteris, intus vero dies similis : hoc est, non nimia gravitate contracta, nec nimia locutione dissoluta, sed bona quadam mediocritate rogatur; ut de sancto Martino legitur : « Faciem ejus non suscitavit mœror, nec levigavit risus. » Erit enim prudentis animæ thesaurum suum sollicitate custodientis, more Moysi, cornutam velare faciem : et quodam risu, qui tamen modestus sit, interioris gloriam hominis, et mentis gravitatem abscondere.

Comparanda est dies instans diei præteritæ, ut ex eorum collatione suum deprehendere possit monachus vel profectum, vel defectum.

In omni actu vel cogitatu suo sibi Deum adesse memoretur; et omne tempus quo de ipso non cogitat, perdidisse se computet.

Tædio affectus componat se meditando supra petram in qua lavantur mortui; et cogitet apud se quomodo tractantur ibi sepeliendi : nunc in tergum, nunc in faciem versentur; quomodo nutet caput, cadant brachia, rigeant crura, tibie jaceant; quomodo induantur et consuuntur, quomodo deferantur humandi, quomodo exponantur in tumulo, quomodo pulvere contegantur, quomodo vorentur a vermibus, et quasi saccus putrefactus consumantur.

Summaque est philosophia, meditatio mortis assidua. Hanc, ubicunque perrexerit, secum portet; et in æternum non peccabit. Sic monachus quasi Melchisedech, sine patre, sine matre, sine genealogia; nec patrem sibi vocet super terram. Imo sic se existimet quasi ipse sit solus, et Deus.

Ecce in primis habemus ordinem et modum vivendi : remedium vero pollicetur assiduitas tenendi capitulum spirituale superius expressum. Semel ad minus in hebdomada confiteatur; ut veniam mereatur de perpetratis, et major ei detur gratia de vitandis malis. Amen.

ITEM, ALIA DOCUMENTA VITÆ RELIGIOSÆ.

(Alias, *Doctrina B. Bernardi.*)

Quando surgendum est ad vigiliis, præparandus est animus ad devotionem; ita ut ferventer exsiliis de lecto, et torpore discusso gratias divinæ misericordiæ agas pro quiete indulta, pro custodia et protectione angelica.

Deinde, veniens ad ecclesiam, pone manum super ostium, et dic : Expectate hic, cogitationes malæ, intentiones et affectus cordis, et appetitus carnis. Tu autem, anima mea, intra in gaudium Domini Dei tui, ut videas voluntatem Domini, et visites templum ejus. Sicque veniens ante crucem dic : « Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi, » etc.

Deinde, quoties dixeris versum in choro tuo, illum qui in choro altero dicitur, dicas silenter : et versus singulos saltem aliquo pipere consperges, meditatione scilicet aliqua spirituali; quia animum delicatum habes, et escæ ejus electæ debent esse.

Et ne defigas oculos tuos longius ante te, quam protenditur proceritas corporis tui; quia hoc multum impedit vagationes animi. Et depinges ibi quasi resupinatum ante te Dominum in cruce, et nunc pro clavis, nunc pro spinis, nunc pro sputis, nunc pro lateris effossione suspirabis, et gratias ages.

Cum exeundum fuerit a choro, dices Domino : Adhuc habeo, Domine, privatas laudes et benedictiones tibi dicere, quas scilicet nunc a publicis exiens cantabo tibi, et psallam in gloria mea.

Cum ad Missam ventum fuerit, suscipe invitationem ad Missas privatas, ac si panem Angelorum tibi delapsus de cælo videres.

Si quem amovere volentem intueberis, fuge, ac si fame deficienti e fauce buccellam panis auferre conaretur.

Cum ad capitulum veneris, diligenter accipies armaturam Dei in galea providentiæ, in lorica patientiæ, in scuto mansuetudinis, quibus possis clamations justas vel injustas elidere. Si peccasti, dic tantum : Emendabo. Si non, dic : Non memini. His nec amplius, nec minus aut clamoribus aut verberibus a te extorqueatur.

Cogita cum accedis ad iudicium capituli. Deum et Priorem, Pilatum et Pharisæos clamantes in eum, et milites verberantes eum sine causa. Cogita capitulum durum sanctorum martyrum, cum starent ante reges et præsides, cum pertinentiis suis, id est, cum pœnis et tormentis quæ patiebantur. Cogita futurum capitulum tuum in morte coram Deo, cum millia dæmonum clamabunt contra te, et decies centena millia adversum te; ut si quid hic tecum durius agitur, illorum consideratione levigetur. Cogita quod ille qui clamat te, novacula Dei est, et pilos vult tibi tollere deformes, ut speciosus fias. Cogita quod pitantia est de cælo missa correctio.

Quicumque te clamaverit, eadem die munerabis eum obsequio quocunque, si potes, eo quod te a deformitate peccati relevare voluerit.

Cum ad laborem veneris, sic temperabis onus agendum, ut sollicitudo operis intentionem animi tui ab iis quæ Dei sunt non avertat.

Quando pausandum est, noli angulos consecrari,

vel a cæteris semotus sedere; sed sint oculi tui ad fideles terræ, ut sedeant tecum: et tu consede in medio doctorum. Quidam frater cum apud nos pausantibus cæteris solus longe sederet, gravissimo cœpit carnis stimulo urgeri, audivitque vocem dicentem sibi: Vade ad castra. Et cum venisset ubi cæteri erant, quievit stimulus.

Cum veneris ad refectionem, nec primus intrabis nec ultimus. Si non potes sumere quæ apponuntur, non ea permittas omnino mutari, sed vel modicum sume, ut comedisse videaris. Si quis instet ut comedas, hoc tantum signo responde: Bonum est, multum est, factum est. Cogita quod multorum labore, infinitis navigantium periculis, haleca, pisces, vel cætera tibi necessaria procurantur, ut carnis tuæ desideriis satisfiat, et per singulas buccellas age gratias. Interim cogita Christum crucifixum expectare gratias tuas, vel ad portam reliquias tuas pauperem præstolantem.

Abstinentiam omnino interdicto tibi ne facias, sed quotidie secundum mensuram comede.

Si per noctem illusio tibi acciderit, ne contristeris; sed in crastino confitere: et aliquo te invitante ad Missam ut ministres, caute coram omnibus te excusa per signum, ut est consuetudinis, quatenus omnes illam tuam pollutionem intelligant. Fecit hoc aliquis apud nos etiam **SOB** nullo vocante ad Missas, ut magis erubesceret, et a tentatione carnis liberatus est, in tantum ut vix aliquid tale postmodum senserit, nec nisi semel, vel secundo per annum pruritus hujusmodi patiebatur. Ex quo patet, quam vera sit sententia Dei dicentis, *Ego glorificantes me glorificabo* (I Reg. II, 30); et: *Omnis qui se humiliat, exaltabitur* (Luc. IV, 14; XVIII, 14, et Matth. XXIII, 12); et: *Humilibus dat gratiam* (Jacob. IV, 6; I Petr. V, 5, et Prov. III, 34).

Quando legendum est, conversa facie ad ecclesiam, ante posito libro, utere soliloquio tuo, et ubicunque occurrerint Dei beneficia, dic, *quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?* (Psal. CXV, 12.) Quantum debes, anima mea! et conversus ad Angelos dic, *Venite, audite, et narrabo, omnes qui timetis Deum, quanta fecit animæ meæ* (Psal. LXV, 16); et ad ipsum deflectens oculos: Vere, inquires, *Domine, misericordia tua magna est super me* (Psal. LXXXV, 13). Si autem sollicitante te in hunc modum corde, et pulsante ostium paradisi aliqua cogitatio maligna interstrepit, statim propone et dic: *Cujus est imago hæc et superscriptio* (Matth. XXII, 20), et audiens quod Cæsar est, hoc est principis mundi, scilicet diaboli, dic: *Pecunia tua tecum sit in perditionem* (Act. VIII, 20). Jam ostium clausum est, et Dominus hic pascha manducat, non vacat mihi aperire tibi. Si autem adhuc steterit cogitatio mala, oppone illi signum crucis.

Sanctimonialis quædam apud nos in tanta veneratione habuit signum crucis, ut cum efferenda esset ad tumulum, facies crucifixi verteretur post eam in parte illa, per quam elata est; et sic caput imaginis

A in partem illam intendens, perpetuo contra solitum sic permaneret. Alia revelavit cuidam computruisse manus suas, sed pollicem non posse corrumpi, quo signum crucis sibi imprimere consueverat.

Cave ne in tactu alicujus, vel consensu facias, vel tibi fieri permittas, unde te oporteat erubescere.

Colloquia privata nec fugias, nec requiras cogita tamen quod poma silvestria sunt.

Cum videris aliquem in oratione, in lectione, in silentio, in patientia, in obedientia et similibus studiosum, gratias age Deo quod speculum tibi miserit, et non inideas.

B Cum aliquem turbatum videris, gratias age quod nubes illa per te non transiit, et dic: Quid illa tentatio de me fecisset, si Deus permisisset? et non judices alienam imperfectionem, neque fodias parietem conscientie ejus.

Cum aliquid rogaturus a Priore veneris, præpara te ad repulsam semper: et si contigerit negari tibi quod postulas, dic apud te: Quid decebat asellum, nisi frenum et stimulus? Ego nihil proprie vindicare possum in domo ista, nisi cilicium in morte, et crucem in fossa: hæc est hæreditas mea; ita tamen ut modica gleba terræ crucem cooperiat. Et hoc habebis in memoria, quando cubitum vadis.

Et cum sagum et coopertorium videris, lectum tumulo comparans quasi sepeliendus intrabis. Si dormire poteris, bene est: si non potes, expertum est, quod si cogitando procures, dormies.

C Absconde super omnia hujusmodi studia tua, te dissimula apud alios meditationes tuas sanctas, quantum potes, et in omnibus obsequio sedulum te exhibe universis.

Præcipue æstima lucra aliorum in obsequiis publicis et privatis. Insuper paratus sis ad obediendum alacri animo et vultu.

Cogita monachum illum, Gerardum nomine, qui cum de Dei misericordia ultra modum desperaret, infirmatus ad mortem, jacuit per triduum oculis clausis in mentis excessu, et visitatus ab abbate oculis apertis ait: Bona est obedientia. Ad tribunal Christi fui, animas sanctorum vidi, ipsumque facie ad faciem vidi dicentem mihi: Ecce locus tuus inter fratres tuos. Nullus tui Ordinis peribit, si Ordinem amaverit: aut in morte purgabitur, aut in brevi post mortem. Salvi autem qui de Ordine tuo sunt, aut in ordine apostolorum, aut martyrum, aut confessorum sortem accipient. Et hæc dicens, communionem accepta decessit.

Ad omnia quæ insurgunt, disce remedium aliquod adhibere.

SOB Cum torpore deprimeris, cogita quod hodie operari licet, cras forte non licebit.

Cum libidine pulsaris, cogita ignem æternum.

Si inobedientia te teneat, cogita quod quasi scelus idololatriæ est nolle acquiescere.

Si impatentia vexaris, cogita quid pro te pertulit Christus.

Cum superbia tentat, cogita meliores; cum mala

Voluntas, cogita quam pro modico damnatur, qui pro sola voluntate sine effectu operis reprobatur.

Cum vanitate pulsaris, cogita quia multa non feceris; et quo magis nunc occultaris, eo gloriosius in iudicio innotesces.

Cum de vigore corporis vel decore hilareris, agnosce quam celeriter febre tenuissima tolli potest.

Cum te molestat religionis pondus, et disciplinæ assiduitas, cogita illud beati Hieronymi: « Nullus labor durus, nullum tempus longum debet videri, quo gloria æternitatis acquiritur. »

Illud, fili dulcis, tanquam dæmonium meridianum fuge præ aliis hostis antiqui astutiis, quod cavendum tibi summopere denuntio, ut ex eo tempore quo religionem intraveris, nunquam cogitationem illam suscipias, foveas, aut ei credas, qua suggeritur te minus utilem in religione manere suscepta; et in alio statu, vel habitu magis tibi, vel aliis posse proficere. Nam si cordis aurem hujusmodi phantasiis inclinaveris, dividet et distendent animum tuum, ita ut nullum saporis spiritualis condimentum possis retinere: eritque cor tuum quasi vas confractum, quod omnem sapientiam non tenebit. Indeque

non solum tædium, sed horrorem desperationemque boni operis præconcepti imminere necesse est, dum animus tuus circa multas professiones, studiaque diversa dividitur.

Unde quidam Patrum in Collationibus: « Solent animi leves minimeque fundati, cum audierint quosdam in diversis virtutibus ac studiis bonis magnifice prædicari, ita eorum laude succendi, ut eorum imitari statim protinus desiderent. At frustra; nam ex hujusmodi mutatione ac varietate propositi, dispendium capiunt, non profectum; quia qui multa sequitur, nihil integre consequetur. Ideo hæc unicuique expediens est, ut secundum propositum quod elegit, et gratiam quam accepit, summo studio ac diligentia ad operis arrepti perfectionem pervenire festinet: aliorum laudes amet, et admiretur virtutes, ac nequaquam a sua, quam semel elegit, professione discedat. Multis namque viis ad Deum tenditur: et ideo unusquisque viam semel arreptam, irrevocabili cursus sui intentione conficiat, ut sit saltem aliqua professione perfectus (CASSIANUS, Collat. 14, capp. 5, 6). » Singulare autem contra omnia mala remedium est mortis memoria.

OCTO PUNCTA PERFECTIONIS ASSEQUENDÆ.

1. Hæc octo si bene excolueris, omnium virtutum perfectionem et consummationem per gratiam Dei consequeris.

Primum, ut pure, integre peccata tua sæpius confitearis, cum magno dolore et proposito non plus faciendi.

Secundum, ut non frangaris adversitate vel tentatione: sed sta in justitia, timore, et præpara animam tuam ad tentationem. Non enim est locus vel religio, qui vel quæ permittit hominem sine pugna militare et vivere. Nam tota vita hominis militia est super terram: omnes etiam qui pie vivere volunt in Christo, persecutionem patientur. Permittit enim, teste beato Gregorio, Dominus electos suos lacerari detractionibus, ut in humilitate conserventur.

Tertium, ut non misceas te hominibus, nec interioribus nec exterioribus, in quantum potes bono modo: sed tene te solitarium sponso tuo Christo, et fuge rumores sæculi, et vana ac sæcularia colloquia, quæ mentem distrahunt, et inquietam reddunt, et in pace esse non permittunt.

2. Quartum, omni tempore debes puritati cordis studere; ut continue videlicet velut clausis sensibus carnalibus in temetipsum convertaris, et cordis ostia a formis sensibilibus et imaginibus terrenorum, quantum possibile est, habeas diligenter serata. Puritas namque cordis inter omnia exercitia

spiritualia est quodammodo tanquam finalis intentio, ac laborum omnium retributio, quam in hac vita miles Christi emeritus recipere consuevit, sibi vindicat principatum. Affectum tuum cum omni diligentia ab his omnibus, quæ libertatem ipsius impediri possent, et ab omni re possibilitatem habente alligandi et tenendi ipsum affectum ad inhærendum comprime, juxta illud legis Mosaicæ: *Maneat unusquisque apud semetipsum, nullus egrediatur ostium domus suæ die sabbati, et sabbatizabit populus* (Exod. XII, 22). In semetipso namque esse, est dispersiones cordis sui, et affectiones ad unum, verum et simplicissimum bonum recolligere, et collectas habere. Sabbatizare vero, est cor ab affectione carnali ipsum inficiente, et a curis mundanis ipsum distrahente absolutum esse, et in pace cordis sui, tanquam in portu silentii, in amore et fruitione Conditoris suaviter quiescere.

Super omnia autem alia tibi semper sit principalis conatus, ut animum tuum semper sursum in contemplatione divinorum elevatum habeas, ut divinis rebus ac Deo mens jugiter transferatur. Quidquid autem ab his diversum est, quamvis magis videantur, sicut corporis castigatio, jejunium, vel vigiliæ, et similia virtutis exercitia, quasi secundaria, et inferiora judicanda sunt; tantum expedientia, quantum ad cordis proficiunt puritatem. Inde est quod paucissimi jam ad veram perfectionem perve-